

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ.

Ὁ λύκος επιτίθεται διὰ τοῦ ὀδόντος ὁ δὲ ταῦρος διὰ τῶν κεράτων.

Ὅρασιος

Ὁ μέγας καθ' ἑαυτὸν μεγαθύνη καὶ τὰ περὶ αὐτόν.

E. MICHAUL.

Ὁ καλὸς ἱστορικός εἰς οὐδεμίαν ἀνίκει ἐποχὴν καὶ εἰς οὐδεμίαν χώραν· καίπερ ἀγαπῶν τὴν πατρίδα αὐτοῦ οὐδέποτε κολακεύει αὐτήν.

FÉNELON.

Πᾶσα μεγάλη κίνησις ἐν τοῖς τοῦ κόσμου χρονικοῖς ὀφείλεται εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ ἐθνουσιασμοῦ.

EMERSON.

Τὸ ἐν τῇ κατοχῇ τινοσ χωῖμα, εἶναι τὸ ὄργανον τῆς ἐλευθερίας, τὸ δὲ θηρευόμενον εἶναι τὸ ὄργανον τῆς δουλείας.

J. J. ROUSSEAU.

Συχνάκις ὁ ἐν ὑποχρεώσει λησμονεῖ εὐεργέτημά τι διότι ὁ εὐεργέτης πολλάκις ἀναμνησθίζεται αὐτοῦ.

MALESHERBES.

Οἱ τῆς ἐχεμυθίας ὄροι εὐρύνονται ἐφ' ὅσον καθίστανται ὑποχρεωτικότεροι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἀποκαλύψῃ τις πρὸς τινα, εἶναι ἐκεῖνο ἀκριβῶς, περὶ οὗ σκέπτονται πάντες.

* *

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

§ 10. Συνθήκαι καὶ σχετικαὶ διατάξεις. Ἡ ἐλευθεροπλοία καὶ ἡ συγκοινωνία βασιζονται ἐπὶ συμπεφωνημένων διεθνῶν ὄρων. Μὴ ἀνατρέχοντες εἰς τὰς μετὰ τὴν Ἀλωσιν διεθνεῖς σχέσεις, ἅτε ἀναγομέναι εἰς τὴν Διπλωματικὴν Ἱστορίαν περιοριζόμεθα μόνον ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ἡμῶν εἰς ὅ, τι χρήσιμον καὶ εὐπρόσιτον. Ἡ Ρωσία διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κιουτσούκ-Καϊναρδζικ (1774) προσεκτίσατο τὸ Κέρδζ καὶ τὸ Γενί-καλέ καὶ τὴν Ἀζοφικὴν, ὁ δὲ Εὐξείνιος ἔμεινεν ἐλεύθερος παντὶ ναυτικῷ πάσης δυνάμεως. Διὰ τῆς ἐν Ἰασίφ (1792) τὸ Ὀκτσακῶφ προσέλαβε πάλιν ἡ Ρωσία καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀνειπέρου μέχρι τοῦ Ἀνιστέρου Παραλίαν. Διὰ τῆς ἐν Ἀδριανούπολεις (1829) συνθήκης ἐξεχωρήθη τῇ Ρωσίᾳ τὸ Πότιον καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δανουβίου μέρη. Ἀλλὰ διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Χουκιάρ-Ἰσκακλεσσί (1833) καὶ τῆς περὶ στενῶν εὐρωπαϊκῆς συμβάσεως (1840) αὐτὴ ἀποχλείεται ἡ ἐντὸς τῶν στενῶν τῶν Δαρδανελίων εἰσοδος πολεμικῶν πλοίων ξένων κρατῶν. Ἡ συνθήκη ὁμοσυντηρίας τῶν Παρισίων (1856) ἀφῆρτεν ἀπὸ τῆς Ρωσίας τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δανουβίου, ἐθέσπισε δὲ τὴν ἐλευθεροπλοίαν τοῦ διεθνούς τούτου ποταμοῦ. Τὸ δέκατον ἄρθρον τῆς συνθήκης ταύτης ὤρισεν εὐρωπαϊκὴν Ἐπιτροπεῖαν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου (Commission Européenne du Danube). Ἡ Ἐπιτροπεῖα, ἔδραν ἔχουσα τὸ Γαλάζιον, κατώρθωσε πολλὰς διεθνεῖς ἐριδας καὶ ἀντιζηλίαις καὶ πολλὰς οικονομικὰς δυσχερείαις νὰ ὑπερνεκίση καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ ὑδραυλικὰ ἔργα μεγάλα

πρὸς μεγάλην τῆς ἐμπορίας εἰκόλιαν καὶ ταχυτέραν ἀνάπτυξιν, συστήσασα φανούς, καθαρίσασα, διοριζάσα καὶ μετασκευάσασα ἰδίᾳ τὸν λιμένα τοῦ Σουλινᾶ κλ.

Ἡ διεθνὴς αὕτη τοῦ Δανουβίου ἐπιτροπεῖα συνίστατο ἐξ ἐπτὰ ἀντιπροσώπων· τούτοις προσετέθη ἀπὸ τοῦ 1882 καὶ ὄδοος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ρουμανίας. Ἡ ἐπιτροπεῖα ἀνεξαρτήτως ἐνεργεῖ, εἰσπράττει καὶ ἐπιβάλλει φόρους, συνομολογεῖ δάνεια, νομοθετεῖ διατάξεις σχετικὰς πρὸς τὸν πλοῦν τοῦ ποταμοῦ, ἐνασκει τὴν ἐπὶ τοῦ Δέλτα ἀστυνομίαν κλ. Τὰ δικαιώματα αὐτῆς ταῦτα ἐκυρώθησαν καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων συνθηκῶν τοῦ Λονδίνου (1871 καὶ 1883) καὶ τοῦ Βερολίνου (1878). Διὰ τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων ἀνεγνωρίσθη ἡ οὐδετερότης τοῦ Εὐξείνου.

Διὰ τῆς τελευταίας ἐν Βερολίῳ συνθήκης ἡ Ρωσία προσέλαβε τὸν λιμένα τοῦ Βατούμ, ἡ δὲ Ρουμανία, εἰς βασιλείον ἀνακηρυχθεῖσα, τὸ Δέλτα τοῦ Δανουβίου. Ἐν τούτοις ἡ ρωσικὴ κυβέρνησις ὡς ἀντάλλαγμα τῆς κατὰ τὸ 1870 φιλογερμανικῆς αὐτῆς πολιτικῆς ἔσχε τὴν πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς ἀναθεώρησιν τοῦ ἄρθρου τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων ὡς πρὸς τὸν πολεμικὸν αὐτῆς στόλον.

Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου ἐσχηματίσθησαν καὶ εἰς τὰ ὑποτελῆ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ κράτη ἰδιαιτέρου λιμένες, περὶ ὧν ἀνωτέρω τὰ δέοντα ἐρρήθησαν, καὶ δι' ὧν αἱ ἄμεσοι μετὰ τῆς κεντρικῆς καὶ βορείου Εὐρώπης συγκοινωνίαι σιδηροδρομικῶς τελούνται.

§ 11. Ποταμοί.

Ποταμοὶ εἰς τὸν Εὐξείνον ἐκβάλλοντες εἶνε οἱ ἑξῆς. Ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ μεγαλειότερον τὸν ροῦν ἔχοντος*

1) Δανούβιος, ὁ μεγαλειότερος τῶν εἰς τὸν Εὐξείνον ἐξιόντων. Ἐκβάλλει διὰ τριῶν στομάτων, τοῦ ἁγίου Γεωργίου Σουλινᾶ καὶ τῆς Κιλίας. Διὰ τούτου ἐκβάλλει καὶ ὁ ἀριστερόθεν συμβάλλον αὐτῷ.

2) Προῦτος.

3) Δνεϊστερος, ὁ τῶν ἀρχαίων Τύρας καὶ μετὰ τὴν 4ην ἑκατονταετηρίδα Δάναστρις.

4) Βοῦγος, ὁ τῶν ἀρχ. Ὑπανις (Εὐρωπ. Σαρματίας).

5) Δνεϊπερος καὶ Δάναπρις, ὁ ἀρχ. Βορυσθένης, πολυαρκέστατος κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἡροδότου πάντων τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν κλπ. πλὴν τοῦ Νείλου καὶ μέγιστος μετὰ τὸν Ἴστρον.

6) Δὼν ὁ Τάνας, ὅπου ἡ Εὐρώπη συνεχῆς εἶναι τῇ Ἀσίᾳ, εἰς τὴν Μαιώτιδα ἐκβάλλων. (Ἐκαλεῖτο καὶ Ἀμαζόνιος).

7) Κουβάν ὁ ἀρχ. Ὑπανις (τῆς Ἀσιατ. Σαρματίας).

8) Ριὼν ὁ ἀρχ. Φάσις (πρότερον καὶ Ἀρχτοῦρος).

9) Τσορόκ πρὸς Ν. τῶν Καυκασίων ὄρεων ὁ παρ' Ἀρριανῶ Ἀκαμψις, παρὰ Πτολεμαίῳ Ἀψορρος, παρὰ Σκύλακι Ἀφαρος καὶ κοινότερον (παρὰ Προκοπίῳ) Βόας.

10) Θέρμε-σάϊ ὁ τῶν ἀρχ. Θερμώδων [(καὶ Κρύσταλλος) ὀνομαστὴς ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὰς Ἀμαζόνας.

11) Γεσίλ-Ἰρμάκ, ὁ Ἴρις.

12) Κιζίλ Ἰρμάκ ὁ Ἀλυσ, ὁ σπουδαιότατος ποταμὸς τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν ἔσφιν.

13) Παρτίν-τσάι, ὁ Παρθένιος.

14) Φιλιάζ-σοῦ, ὁ Βιλλαῖος.

15) Σακάρια, ὁ Σαγγάριος. Πρὸς τούτοις καὶ ἕτεροι ποταμοὶ ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Εὐξείνον περὶ τοὺς εἰκοσιν.

§ 12. Παραλίαι. Ὅτι αἱ παραλίαι τοῦ Εὐξείνου δὲν εὐρηνται ἐν τῇ αὐτῇ φυσικῇ καταστάσει ἐν τῇ καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἐν τῇ μεσσίῳα δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ὑποδείξωμεν. Ποταμοὶ οἱ οἱ ἀνωτέρω εἰσρέοντες μεθ' ὁμῆς οὐ μόνον τὴν χροικὴν τῆς θαλάσσης μεταλλάσσουν καὶ μετεωροτέρον ποιοῦσι τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑποστάθμης τῆς ἰλύος καὶ τῆς προσχώσεως τοῦ βυθοῦ καθιστῶσιν αὐτὴν ἀβαθὴ καὶ ἥττον προσιτῆν. Τὸ δὲ περίεργον ὅτι προεκτείνονται αἱ ξηραὶ καὶ εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὴν τοιαύτην τῶν παραλίῶν

* Πόσος ἐκάστου ποταμοῦ ὁ ροῦς, ποῖαι αἱ πηγαὶ κλπ. ἀνάγονται εἰς τὴν περιγραφὴν ἐκάστης τῶν χωρῶν, ἣν οἱ ποταμοὶ διαρρέουσιν.

προέκτασιν και εν γένει τὸ φαινόμενον τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι δὲν παρετήρησαν καὶ δὲν διέκριναν. Ἄλλος π. χ. ἦτο ὁ τοῦ Δνειπέτερου λιμὴν ἀλλοίαν μορφὴν εἶχεν ἢ μέχρι τοῦ Δνειπέτερου παραλίας, ἄλλην ἢ Μαιώτις. Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρετήρηθη· ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς αὐτοῦ (Α'. 14) σαφῶς λέγει περὶ αὐτῆς « . . ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ περὶ Μαιώτιν ἐπιδέδωκε τῇ πραγμασίαι τῶν ποταμῶν τοσοῦτον, ὥστε πολλὰ ἐλάττω τῷ μεγέθει πλοῖα νῦν εἰσπλεῖν κλ. ». Ταύτου ἕνεκα ἢ Μαιώτις καὶ ἰλιμνὴ λέγεται¹.

13. Ἑθνολογία.

Αἱ ἐν ταῖς παραλίας ἑλληνικαὶ ἀποικίαι παρέσχον ζῶην καὶ κίνησιν εἰς τὰ κατοικοῦντα ἔθνη, ἑξαίρετος δὲ εἰς τὰ πρὸς Βορρᾶν. Ἄλλὰ ποῦ ἦσαν ταῦτα;

Ἐν μὲν τῇ πρὸς Ν. Παραλίᾳ οἱ Μαρικανδυνοὶ καὶ Παφλαγόνες² ἀνατολικότερον δὲ οἱ Σύριοι ἢ Δευκρόσυροι, οἳ ἄλλως κατὰ τὴν τῶν Περσῶν φωνὴν Καππαδόκαιοι, εἶτα οἱ Τιβαρηνοὶ, Μοσσύνοικοι, Χάλυβες, Μάκρωνες, ἐν τῷ Ἀνατολικῷ Κόλῳ οἱ Ἴβηρες καὶ Ἀλθανοὶ³.

Ἐν τῇ Βορείῳ παραλίᾳ ἀπ' Ἀνατολῶν μέχρι Δυσμῶν οἱ Σχύθαι ἀνατολικότερον δὲ καὶ μετόπισθότερον οἱ Σαύροματάι, οἱ Μαίωται, Κιμίμεριοι καὶ ἐν τῇ Δυτικῇ παραλίᾳ οἱ Τρηῖρες, Θυνοὶ καὶ Βιθυνοὶ. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι συνενωθέντες μετὰ τῶν Διομεριῶν κατὰ τὴν εἰς Μ. Ἀσίαν ἐπιδρομὴν κατέλαβον τὴν ἀπ' αὐτῶν ὀνομασθεῖσαν χώραν Βεθυίαν.

Μετὰ ταῦτα ἔργεται ἢ ἐποχὴ τῆς κτίσεως τῶν διαφόρων ἀποικιῶν ἐν αἷς ἐξέρχεται ἢ Σινώπῃ, αἱ ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἔθρον ἐπὶ τῶν νοτιῶν παραλιῶν τοῦ Εὐξείνου τοὺς Ἀσσυρίους, οἵτινες ἐπὶ Σαλαμνασσάρ τοῦ Γ' (782—772) ἐπολέμησαν ἐξίσκι κατὰ τῶν Ἀλαρωδίων καὶ ἐπὶ τοῦ Τιγλαφιλασάρ καθ' ἣν ἐποχὴν ἦδη αἱ τῶν Μιλησίων ἀποικίαι ὑφίσταντο. Ἐν γένει δὲ τρεῖς ἐπαρχίαι ὑφίσταντο ἢ τῆς Βεθυίας τῆς Παφλαγονίας καὶ τοῦ Πόντου. (Π. Πολεμωνακός, Ἐλενόποντος).

14. Μυθολογία. Νῆσοι.

Πότε καὶ ὑπὸ τίνος ἔθνους ἐξετελέσθη ὁ πρῶτος πλοῦς εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Εὐξείνου εἶναι ἄγνωστον. Ἡ ὑπὸ τοῦ Πausanίου⁴ ἀναφερομένη εἰδησις περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ Φρίξου ἐκ τῆς γῆς τῶν Κόλχων στηρίζεται ἐπὶ τῆς φυσικῆς τοῦ Βοσπόρου δανοίσεως. Ἡ πτῆσις τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Ἑλλης, αἱ στρατεῖαι τοῦ Ἡρακλέους καὶ Θησέως κατὰ τῶν Ἀμαζόνων⁵ ἢ ἐπιχειρήσεις τοῦ Ἰάσονος ταῦτα πάντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν μυθικὴν ἐποχὴν. Ἐπίσης ἐν τοῖς μυθεμασί κατατάσσεται καὶ ἡ διαμονὴ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν τῇ νήσῳ Λεύκη⁶ ἢ τῇ χερσονήσῳ ἧτις ὀρόμος τοῦ Ἀχιλλέως ἐκαλεῖτο.

Καὶ ἡ μετανάστις Ὀρχομενὴν ἐκ Βοιωτίας ὑπὸ τὸν Ἰάλμενον καὶ ὁ ἀποικισμὸς Ἀχαιῶν μετὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ἢ ὑπὸ τὸν Ἀπόλυκον παρουσίαι τῶν Θεσαλῶν σχετιζομένη πρὸς τὴν κτίσιν τῆς Σινώπης ἀνάγονται καὶ αὗται εἰς τὴν Μυθολογίαν⁷.

§ 15. Νομοί, μητροπόλεις τοῦ οἴκου μ. Θρόνου.

Νομοὶ ἐν τῷ Εὐξεινῷ εἶνε ὁ τῆς Τραπεζοῦντος, Κασταμονῆς, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως. Μητροπόλεις ἢ τῆς Τραπεζοῦντος, τῆς Νεοκαισαρείας, τῆς Ἀμασειας, ὅστις καὶ φέρει τὸν τίτλον Ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου παντὸς Εὐξείνου Πόντου, Χαλκηδόνος, Δέρκων, Βιζύης, Σωζογαθουπόλεως, Μεσημβρίας, Ἀγγιᾶλου, ὅστις τιτλοφορεῖται ὑπερτίμος καὶ ἐξάρχος πάσης Μαύρης θαλάσσης⁸ καὶ Βάρνης.

§ 16. Σύνδεσμοι τοῦ Εὐξείνου μετ' ἄλλων θαλάσσιων. Ὁ Εὐξείνος συνέχεται καὶ συνδέεται οὐ μόνον μετὰ τῆς Ἀτλαντίδος διὰ τῆς Μεσογείου, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἐσημειώθη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης. Μετὰ τῆς πρώτης διὰ τοῦ Δνειπέρου, Νίμεν καὶ Οὐίστρούλα, ὡς καὶ διὰ τοῦ Δύνα, μετὰ τῆς δευτέρας διὰ τοῦ Δανουβίου καὶ Ρήνου, καὶ σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Κασπίας.

Πραγματευθέντες τὰ περὶ Εὐξείνου ἐν τοῖς ἀνω δὲν γινόμενα τὰ ἔργα καθ' ὅλοκληρίαν ἐξηγητημένον, ὑπολείπονται ἐτι σημειᾶ τινα πρὸς

ἐξέτασιν εἰδικωτέραν π. χ. τὸ περὶ τῶν λιμένων καὶ τὸ περὶ φαγῶν καὶ φάρων, ἀλλὰ τοῦτο ἀνάγεται τῇ εἰδικωτέρᾳ Γεωγραφίᾳ τῇ διὰ ναυτικὰς σχολὰς χρησιμωτάτῃ. Εἰργάσθημεν ὅσον ἱμῶν ὁ καιρὸς ἐπέτρεπε καὶ ὡς ἰδυνάμεθα ἐναυθὰ διατρίβοντες ἐν χώρᾳ, ἐν ἣ ἑλλείπεισι τὰ μέσα πρὸς αὐστηροτέραν ἐπιστημονικὴν μελέτην καὶ ἐργασίαν. Ἄλλὰ μὴν οὐ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται οὔτε τὰ ἰκανὰ πολλὰ ἔστι, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

- 1) Περὶ τῶν βορείων παραλιῶν ὅρα ἀρίστον ἔργον τοῦ P. Becker μετὰ χάρτου «Die Gestade des Pontus Euxinus vom Ister bis 3. Borysthènes—1852.
- 2) Περὶ πάντων τῶν ἔθνων ὁ βουλούμενος ἱστορικός τε ἢ γεωγράφος παρὰ Στράβωνι, Ἡροδότῳ, Διονυσίῳ Περὶήγητῇ καὶ ἡ ἀναγνῶν καὶ ἀνάλογα νὰ εἶπη, ἐάν θέλῃ. Πρὸς τοῦτοισι κάλλιστον ἔργον πρὸς μελέτην περὶ τούτων εἶναι ἡ τοῦ E. Meyer Gesch. d. Altert. z. A'. Κατὰ τὸν Στράβ. οἱ αὐτοὶ εἶναι Μαρικανδοὶ καὶ Παφλαγόνες. Κατὰ τὸν Kämmer (Progr. d. Gymn. ἐκ Plauen τοῦ 1869 (οἱ μὲν εἶναι Φρυγικοῦ, οἱ δὲ σημιτικοῦ κλάδου. Πρβλ. καὶ Meyer 1,300.
- 3) Ὅρα ἰδίᾳ καὶ Στράβ. 540.
- 4) Ἐν 6. Θ', 34,8.
- 5) Εὐρ. Ἡρ. M. 408—410. Πλουτ. Θησ. 26.
- 6) Ἡ πός τοῦ Δανουβίου μοναδική νῆσος ἀνίχουσα νῦν τῇ Ρουμανίᾳ, ὅπου καὶ Φόρος ναυτικός. Ὄνομάζεται Φειδονῆσι (Ὁφιοῦσα). Νῆσος Τένδρα εἰς τὸν Δνειπίρον.
- 7) Ὁ μ. Ἰλ. Β. 853. Περὶ τῆς ὀμηρικῆς Γεωγραφίας ἐτέρωθι λόγον ποιούμεθα Πρβλ. Κύτωρον καὶ Σήσαμος καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ στίχου σημειώσεις τοῦ Ameis. Μετίτω ὁ βουλούμενος περὶ τῶν γεωγρ. γνώσεων τοῦ Ὀμήρου προχείρως τὸν Στράβωνα Α'. 6.
- 8) Ἐπιτῶ τὴν προσοχὴν τῶν ἐπαϊόντων ἐν τοῖς τίτλοις τῶν θρόνων Ἀμασειας καὶ Ἀγγιᾶλου.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Τ. Προδρόμου (τῇ 6) 18 Ἰουνίου 1892.

B. A. Μυστακίδης δ.

NOMISMATOLOGIKA.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΙΘΪΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

(Συνέχεια ἰδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

ΤΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΠΙΝΑΣ (σύμβου του Κομηάου).

- 41) Ἑμ. ΚΡΙΣΠΙΝΑ, ΣΕΒΑΣΤΗ. Κεφαλή τῆς Κρισπίνης.
- Ὀπ. ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ. Ἡ Νίκη ὀρθία (μαλλὸν ἢ Ἰόλη ἢ ἢ Ὀμφάλη) κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς τῶσαν, τὸν δὲ ἀριστερὸν ἀγκῶνα στηρίζουσα ἐπὶ δορῆς λέοντος τεθειμένης ἐπὶ ροτάλου.

ΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΤΙΝΑΚΟΣ.

- 42) Ἑμ. ΑΥΤ. Κ. Π. ΕΛΒΙΟΣ. ΠΕΡΤΙΝΑΞ. ΣΕΒ. Κεφαλή δαφνηφόρος τοῦ Περτίνακος.
- Ὀπ. ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ. Ἀσκληπιὸς ὄρθιος.
- 43) Ἑμ. ΑΥΤ. Κ. Π. ΕΛΒΙΟΣ. ΠΕΡΤΙΝΑΞ. ΣΕΒ. Κεφαλή δαφνηφόρος τοῦ Περτίνακος πρὸς τὰ δεξιὰ.
- Ὀπ. ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ. Ἀσκληπιὸς ὄρθιος περιβεβλημένος ἱμάτιον, τὴν δεξιὰν ἔχον ἐπὶ τῆς ράβδου αὐτοῦ περιελισσομένης ὑπὸ ὄψεως.

ΤΑ ΤΟΥ ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ ΣΕΒΗΡΟΥ.

- 44) Ἑμ. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. ΠΕΡ. ΑΥΤΟΥ. Κεφαλή δαφνηφόρος τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου πρὸς τὰ δεξιὰ.
- Ὀπ. ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ. Ἡ τύχη ὀρθία μετὰ τῶν συμβόλων αὐτῆς.
- 45) Ἑμ. Α. Κ. Α. Σ. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. ΠΕ. Κεφαλή γυμνὴ τοῦ Σ. Σεβήρου.
- Ὀπ. ΠΡΟΥΣΑΕΩΝ. Ναὸς ἐξάστυλος.
- 46) Ἑμ. ΑΥΤ. Α. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. ΠΕ. Κεφαλή δαφνηφόρος τοῦ Σεπτιμ. Σεβήρου πρὸς τὰ δεξιὰ, γλαυῶς.